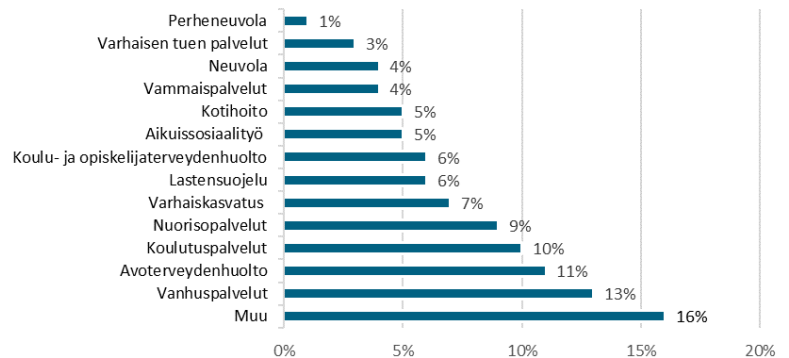

Päihde- ja riippuvuustyön osaamisen ja yhteistyön kehittämistarpeet Itä-Uudenmaan sote- ja sivistyspalveluissa

A-klinikkasäätiö ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toimijat toteuttivat alkuvuodesta 2022 kyselyn sosiaali-, terveys- ja sivistyspalveluiden työntekijöiden päihde- ja riippuvuustyön osaamisen ja yhteistyön kehittämistarpeista. Kyselyyn vastasi 197 työntekijää yli 13 eri toimipaikasta, kuudesta eri kunnasta.

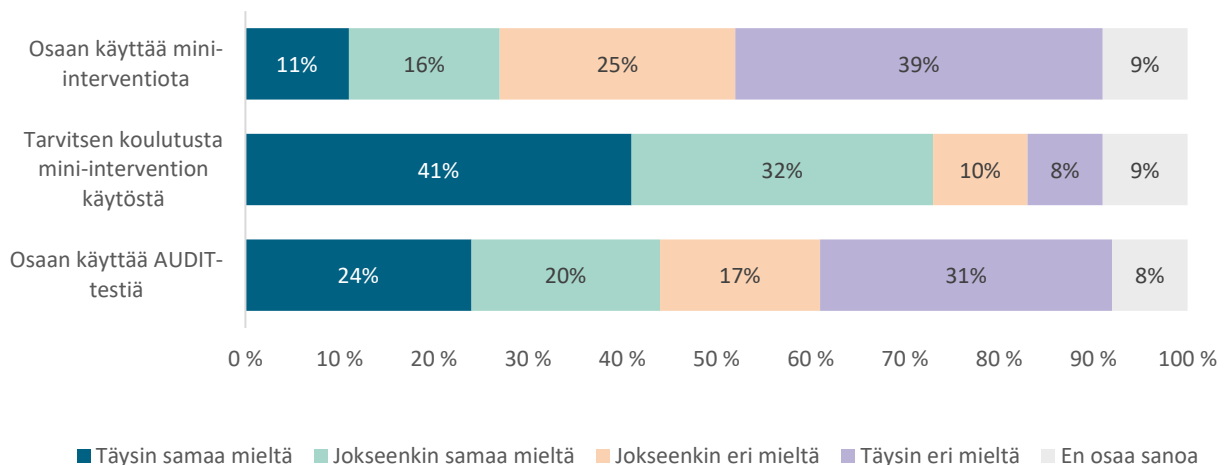
Kyselyyn vastanneiden toimipaikka % (N=197)

Osaamisen kehittämistarpeet

Mini-intervention osaaminen koettiin heikoksi

Kyselyn perusteella suurin osaamisen kehittämistarve liittyy mini-intervention käyttöön. Vain 27 prosenttia kyselyyn vastanneista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että osaa käyttää mini-interventiota. 73 prosenttia vastaajista toivoi koulutusta mini-intervention käytöstä. Myös AUDIT-testin osaaminen koettiin heikoksi: alle puolet vastaajista koki osaavansa käyttää AUDIT-testiä.

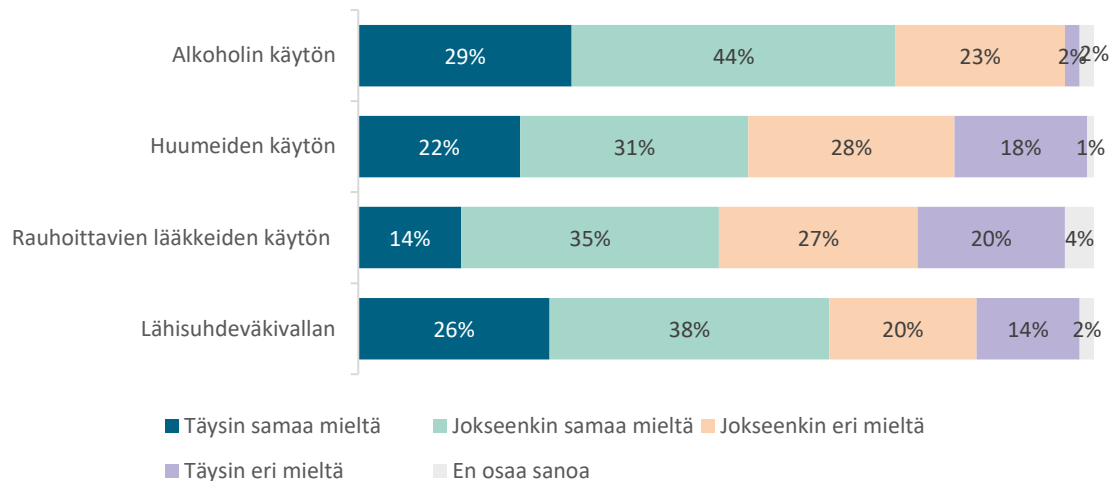

89 prosenttia vastaajista tiesi minkälaisessa tilanteessa asiakkaan päihteiden käyttö tulisi ottaa puheeksi. Kuitenkin puheeksioton osaaminen vaihteli riippuen puheeksiotettavasta aiheesta. Alkoholinkäytön puheeksioton osaaminen oli kaikista vahvinta: 73 prosenttia vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että

osaa ottaa puheeksi asiakkaan runsaan alkoholinkäytön. Kaikista heikoimmaksi koettiin rauhoittavien tai muuten keskushermostoon vaikuttavien lääkkeiden käytön puheeksiotto: alle puolet vastaajista tiesi milloin ja miten näiden lääkkeiden käyttö tulisi ottaa puheeksi.

Riippuvuuksista haittoja kokevan kohtaamisen tueksi kaivattiin lisää tietoa puheeksiotosta. Vastaajat toivoivat myös lisää tietoa olemassa olevista palveluista ja tukimuodoista sekä asiakkaan ohjaamisesta niihin.

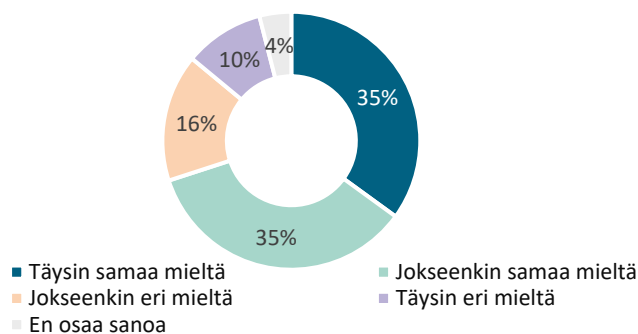
Osaan ottaa puheeksi

Koulutustarve: tietoa huumeista, lääkkeistä ja peliriippuvuudesta

70 prosenttia vastaajista koki tarvitsevansa lisää tietoa huumeista ja niiden vaikutuksista. Kysyttäessä, mistä päihdetyön aiheesta vastaajat toivoisivat erityisesti koulutusta, esiin nousivat huumeet sekä lääke- ja peliriippuvuus. Eri toimipaikoissa toivottiin tietoa oman asiakasryhmän (esim. nuoret, ikääntyneet, perheet) erityispiirteistä ja heille suunnatuista palveluista.

Tarvitsen lisää tietoa huumeista ja niiden vaikutuksista

72 %

Kohtaa työssään riippuvuuksista haittoja kokevien läheisiä *

68 %

Kohtaa työssään lähisuhdeväkivaltaa kokeneita *

59 %

Kohtaa työssään vanhempia, joilla on runsasta päihteiden käyttöä *

*Täysin / jokseenkin samaa mieltä olevat

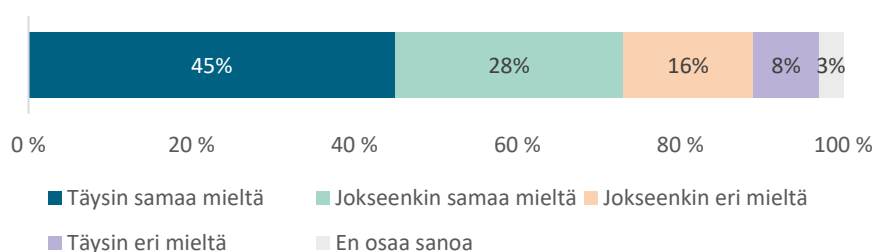
Yhteistyön kehittämistarpeet

Palveluohjaukseen ja hoitopolkuihin kaivataan selkeyttä

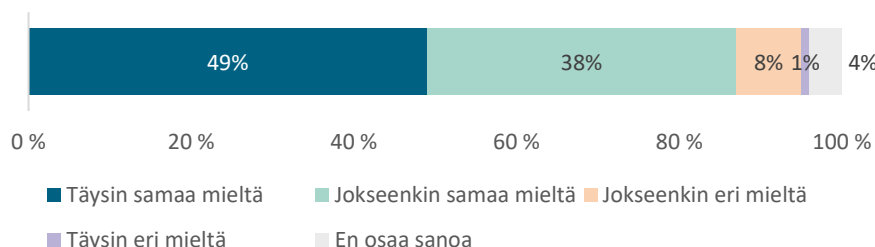
Kyselyn perusteella suurin yhteistyön kehittämistarve liittyy palveluohjauksen ja hoitopolkujen selkiyttämiseen. Enemmistö vastaajista toivoi, että käytössä olisi nykyistä selkeämmät ohjeet siitä, miten ja minne voi ohjata asiakkaan jatkohoitoon tai tuen piiriin.

Avovastauksissa toivottiin palveluohjauksen tueksi tietoa eri toimijoista ja heidän tarjoamista palveluista. Lisäksi vastauksissa toivottiin enemmän yhteistyötä ja verkostomaista, monialaista työskentelyä.

Toivoisin, että minulla olisi nykyistä selkeämmät ohjeet, miten ja minne voin ohjata päihkeitä käyttävän tai riippuvuuksista haittoja kokevan

Tarvitsen lisää tietoa siitä minkälaisia palveluja eri toimijat tarjoavat päihkeitä käyttäville ja riippuvuuksista haittoja kokeville asiakkaille

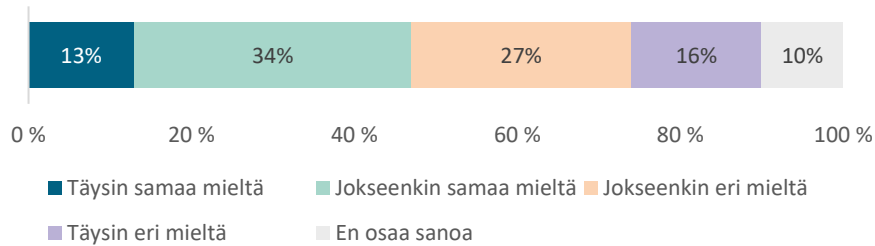

Kyselyyn vastanneista 90 prosenttia oli sitä mieltä, että samanaikaisesti päihde- ja mielenterveysongelmissa apua tarvitsevien palveluohjausta tulisi kehittää. Myös 85 prosenttia koki, että päihteistä ja riippuvuuksista haittoja kokevien asiakkaiden palveluketjujen toimivuutta pitäisi kehittää. Tämä nousi esiin myös avovastauksissa: vastaajat toivoivat selkeitä hoitopolkuja ja toimintaohjeita työntekijöille.

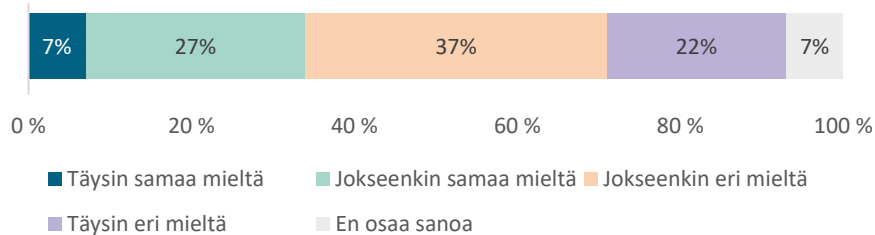
Yhteistyö päihdealan järjestöjen kanssa vähäistä

Yhteistyötahojen tuntemus on kyselyn perusteella heikkoa. Alle puolet kyselyyn vastanneista tiesi yhteistyötahoja, joiden kanssa voi tehdä yhteistyötä, jotta riippuvuuksista haittoja kokeva asiakas saisi parhaan mahdollisen avun. Kuitenkin ne vastaajat, jotka olivat tehneet yhteistyötä, kuvasivat yhteistyön sujuneen hyvin ja kokemuksiaan yhteistyöstä positiivisiksi.

Tiedän yhteistyötahoja, joiden kanssa voin tehdä yhteistyötä, jotta riippuvuuksista haittoja kokeva asiakas saisi parhaan mahdollisen avun

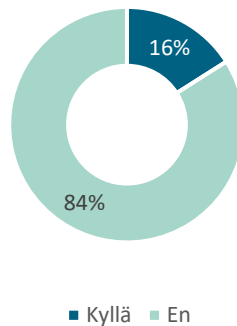

Olen tietoinen alueellani toimivista päihdealan järjestöistä ja siitä, missä asioissa he voisivat auttaa asiakkaita, joilla on ongelmia päihdeiden käytön tai riippuvuuksien kanssa

Kyselyn perusteella erityisesti päihdealan järjestöjen tuntemus on heikkoa ja yhteistyö vähäistä: 34 prosenttia vastaajista oli tietoinen alueella toimivista päihdealan järjestöistä ja vain 16 prosenttia kertoi tekevänsä yhteistyötä niiden kanssa.

Teetkö yhteistyötä päihdealan järjestöjen kanssa?

Yhteenveto:

- Mini-intervention käytön osaamisessa koettiin puutteita kaikissa toimipaikoissa
- Puheeksioton osaaminen vaihteli toimipaikan ja puheeksiotettavan aiheen mukaan
- Koulutusta toivottiin mm. huumeista, peliriippuvuudesta ja lääkkeistä ja koulutuksen toivottiin olevan kohdennettua oman asiakasryhmän mukaan
- Vastaajat toivoivat selkeitä hoitopolkuja ja tietoa eri toimijoista ja heidän tarjoamista palveluista
- Päihdealan järjestöjä tunnettiin heikosti ja yhteistyö niiden kanssa oli vähäistä